

Politeja

Nr 2(96/2), 2025, s. 155-171

<https://doi.org/10.12797/Politeja.22.2025.96.2.07>

Licencja: CC BY-NC-ND 4.0

Rafał WORDLICZEK

Uniwersytet Jagielloński

rafal.wordliczek@uj.edu.pl

PRÓBY ZABEZPIECZENIA GRANICY STANÓW ZJEDNOCZONYCH I MEKSYKU W OKRESIE PREZYDENTURY JOE BIDENA

ABSTRACT

The Attempts to Secure the U.S.-Mexico Border During the Presidency of Joe Biden

The border between the United States and Mexico is a very important element of politics, not only from the perspective of bilateral relations between these countries. Due to the multitude and complexity of problems that accumulate in this border zone, it constitutes a very important challenge for the inter-American security system. The aim of the work is to answer the research questions: 1) what instruments has the Biden administration proposed to secure the border of the United States with Mexico? 2) what effects did Joe Biden's policy cause? 3) to what extent were the solutions proposed by President Biden a continuation of the policy pursued by President Donald Trump? The following research methods were used in the article: case study, descriptive, comparative, source criticism and quantitative data analysis. The sources were documents from various US administration bodies (e.g. Department of State, Congressional Research Service reports, National Security Strategy). The analysis carried out allowed for the conclusion that the migration policy implemented by the Joe Biden administration did not have the intended effects, and even caused the emergence of new dangerous phenomena (competence dispute between state and federal authorities).

Keywords: United States, Mexico, migrations

Słowa kluczowe: Stany Zjednoczone, Meksyk, migracje

WPROWADZENIE

Granica Stanów Zjednoczonych z Meksykiem jest bardzo ważnym elementem nie tylko z perspektywy stosunków bilateralnych pomiędzy tymi państwami. Ze względu na mnogość i złożoność problemów, które kumulują się w tym pasie przygranicznym, jest ona istotnym wyzwaniem dla międzyamerykańskiego systemu bezpieczeństwa międzynarodowego. Problemy, których źródłem jest granica USA z Meksykiem, to realne zagrożenie nie tylko dla międzynarodowego systemu bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym, ale także w ujęciu globalnym. Do najważniejszych zagadnień należą: legalny przepływ osób, współpraca gospodarcza oraz przemysł narkotyków (w tym „epidemia” fentanylu)¹. Artykuł dotyczy polityki Stanów Zjednoczonych administracji prezydenta Joe Bidena wobec problemów na granicy z Meksykiem oraz prób ich rozwiązania. Główne założenia polityki migracyjnej prezydenta Joe Bidena zostały określone w następujący sposób: przyjęcie planu finansowania rozbudowy zabezpieczeń granicznych do 2028 roku, przyjęcie rozwiązań legislacyjnych w tym zakresie z uwzględnieniem kwestii poszanowania praw człowieka i humanitarnym traktowaniem imigrantów, a także pomoc finansowa dla państw Ameryki Środkowej w celu wzmocnienia tamtejszych służb porządkowych w skutecznej walce ze zorganizowanym światem przestępczym.

Celem pracy jest uzyskanie odpowiedzi na pytania badawcze:

1. Jakie instrumenty zaproponowała administracja prezydenta Joe Bidena w celu zabezpieczenia granicy Stanów Zjednoczonych z Meksykiem?
2. Jakie skutki spowodowała polityka prezydenta Joe Bidena?
3. W jakim stopniu rozwiązania zaproponowane przez prezydenta Joe Bidena stanowiły kontynuację polityki prowadzoną przez prezydenta Donalda Trumpa?

W artykule wykorzystano następujące metody badawcze: metodę studium przypadku, metodę deskrypcyjną, metodę porównawczą, metodę analizy i krytyki piśmiennictwa, a także dokumentów i raportów oraz analizę danych ilościowych. Większość dostępnych opracowań dotyczy polityki migracyjnej i kryzysu na granicy USA-Meksyk z okresów wcześniejszych administracji. Ponieważ omawiany problem jest bardzo aktualny, artykuł bazuje w dużej mierze na źródłach pierwotnych oraz komentarzach prasowych. Podstawę źródłową stanowiły dokumenty pochodzące z różnych organów administracji Stanów Zjednoczonych (np. Departament Stanu, raporty Congressional Research Service, National Security Strategy). Przeprowadzona analiza pozwoliła na stwierdzenie, że polityka migracyjna realizowana przez administrację prezydenta Joe Bidena nie odniosła zamierzonych skutków, wręcz przeciwnie, spowodowała pojawienie się nowych niebezpiecznych zjawisk (jak np. spór kompetencyjny władze stanowe – władze federalne).

Wyjątkowość granicy amerykańsko-meksykańskiej podkreśla fakt, że w 2023 roku Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji uznała ją za *najbardziej niebezpieczną na*

¹ Więcej o zagadnieniach dominujących w relacjach pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Meksykiem zob. R. Wordliczek, *Regionalny wymiar interesu narodowego Stanów Zjednoczonych Ameryki*, Kraków 2019, s. 125-160.

świecie². Tylko w 2022 roku około 700 osób zmarło, próbując przekroczyć granicę w sposób nielegalny, a w grudniu 2023 roku zatrzymano aż 249 785 osób, które nielegalnie próbowały się przedostać przez granicę Meksyku do Stanów Zjednoczonych³. Pomimo tych niepokojących trendów warto podkreślić skuteczność służb amerykańskich i meksykańskich działających wzdłuż granicy. W poprzednich latach liczba osób, która próbowała przekroczyć granicę amerykańsko-meksykańską, była znacznie wyższa. Według raportu *U.S. Border Patrol* w 2016 roku na południowej granicy USA zatrzymano rekordową liczbę 408 870 osób, z czego 390 161 pochodziło z Meksyku, Salwadoru, Gwatemali i Hondurasu⁴.

Różne podejścia do rozwiązania problemu ochrony granicy amerykańsko-meksykańskiej i kwestii bezpieczeństwa uwidoczniły się w czasie kampanii na urząd prezydenta państwa. Administracja Donalda J. Trumpa objęła urząd w 2017 roku, posługując się kampanijną retoryką ochrony granicy z Meksykiem, której symbolem miała być budowa *wielkiego pięknego muru*⁵. Z kolei administracja Joe Bidena objęła urząd w 2021 roku, stosując w czasie kampanii odmienną retorykę *ani jednej mili więcej* bariery granicznej. Prezydent Joe Biden już na początku swojej kadencji w dokumencie ramowym, jakim jest Strategia Bezpieczeństwa Narodowego (National Security Strategy) z 2022 roku, podkreślał znaczenie komponentu humanitarnego w procesie zwiększania bezpieczeństwa południowej granicy Stanów Zjednoczonych. W dokumencie czytamy m.in., że *Stany Zjednoczone prowadzą także działania na rzecz rozszerzenia legalnych dróg migracji oraz zwalczania sposobów nielegalnego przemytu ludzi i handlu ludźmi, które żerują na bezbronnych migrantach. Łączne wysiłki mają na celu ustabilizowanie populacji migrantów i zastąpienie nielegalnej migracji uporządkowanymi przepływami, które mogą napędzać wzrost gospodarczy w Stanach Zjednoczonych i całym regionie. Będziemy kontynuować te wspólne wysiłki w celu zapewnienia sprawiedliwego, uporządkowanego i humanitarnego podejścia do zarządzania migracjami, które zwiększa bezpieczeństwo granic i chroni nasz naród*⁶.

² *Interactive World Migration Report 2022*, International Organization for Migration, 2022, [online] <https://worldmigrationreport.iom.int/wmr-2022-interactive>, 20 XI 2024.

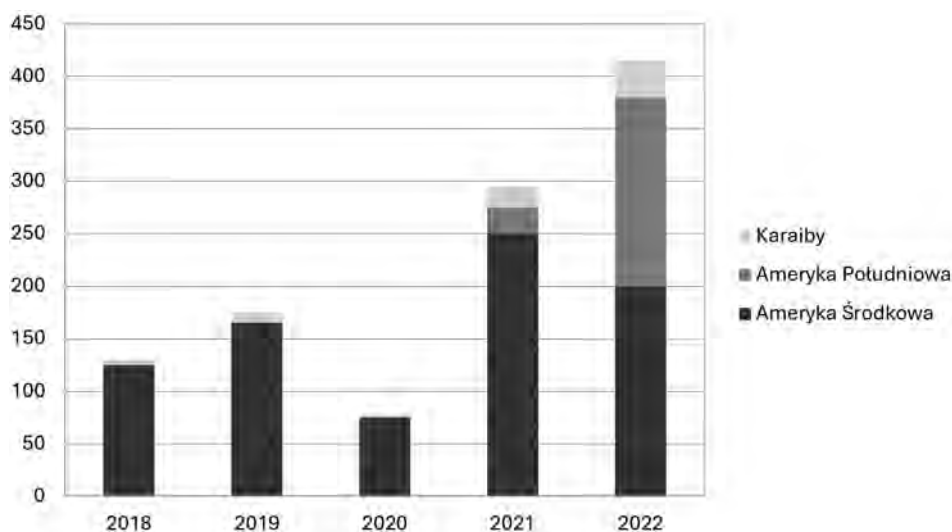
³ A. Isacson, *Charts: Migration at the U.S.-Mexico Border through December 2023*, 31 XII 2023, [online] https://medium.com/@adam_wola/charts-migration-at-the-u-s-mexico-border-through-december-2023-39bc8a70c304, 15 VI 2024.

⁴ A. Kotasińska, *Pogranicze amerykańsko-meksykańskie i wielopłaszczyznowy problem korupcji*, „Pogranicze. Polish Borderlands Studies” 2016, t. 4, nr 2, s. 218.

⁵ Warto nadmienić, że geneza budowy muru granicznego sięga początku lat 90. XX wieku. Z powodu wzrostu zjawisk zagrażających bezpieczeństwu Stanów Zjednoczonych administracja prezydenta George’a Busha podjęła decyzję o rozpoczęciu stawiania granicznej zapory przez realizację strategii Prevention/Enforcement Through Deterrence. Prezydent Donald Trump, podobnie jak poprzednicy, np. prezydent Bill Clinton czy Barack Obama, jedynie kontynuował rozbudowę fizycznych zabezpieczeń granicznych. Podaję za: K. Brick, M. Rosenblum, *U.S. Immigration Policy and Mexican/Central American Migration Flows: Then and Now*, Migration Policy Institute, VIII 2011, [online] <http://www.migrationpolicy.org/research/RMSG-us-immigration-policy-mexican-central-american-migration-flows>, 12 XI 2024.

⁶ *National Security Strategy*, The White House, U.S. Government Printing Office, Washington 2022, [online] <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>, s. 40, 17 XII 2024. Tekst przetłumaczony przez autora artykułu.

Wykres 1. Zarejestrowane zatrzymania nielegalnych migrantów na terenie Meksyku w latach 2018-2022 z rozróżnieniem na pochodzenie etniczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie C.R. Seelke, R. Miro, *Mexico's Immigration Control Efforts*, [online] <http://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10215>, 5 VI 2024.

Według danych U.S. Customs and Border Protection (CBP) w 2023 roku na południowej granicy Stanów Zjednoczonych zatrzymano około 2,5 mln osób⁷. W 2023 roku po raz pierwszy odnotowano, że większość migrantów pochodzi spoza Meksyku i krajów Ameryki Środkowej. Ponad 408 tys. osób pochodziło z państw Ameryki Południowej, a wzrost ten był znaczący w porównaniu z rokiem poprzednim, gdyż w 2022 roku imigracja z państw Ameryki Południowej kształtowała się na poziomie około 180 tys. osób (por. wykres 1). Do 2022 roku najczęściej osób przekraczających południową granicę Stanów Zjednoczonych pochodziło z Meksyku, Salwadoru, Hondurasu, Gwatemali i Kuby⁸. Od 2022 roku nastąpiła znacząca zmiana profilu narodowościowego migrantów pochodzących z państw Ameryki Południowej. Zauważalny był największy wzrost liczby imigrantów pochodzących z Wenezueli, Peru, Kolumbii i Ekwadoru (por. wykres 2). W okresie od 2015 roku aż 6 mln Wenezuelczyków opuściło swoją ojczyznę wskutek kryzysu wewnętrznego wynikającego z problemów gospodarczych i represyjnych rządów prezydenta Nicolása Maduro⁹. Większość uchodźców deklarowała, że ich państwem docelowym są Stany Zjednoczone. Wart podkreślenia jest także fakt, że w ostatnich czterech latach liczba Kolumbijczyków zatrzymanych na południowej

⁷ *Southwest Land Border Encounters*, U.S. Customs and Border Protection, [online] <https://www.cbp.gov/newsroom/stats/southwest-land-border-encounters>, 1 XII 2024.

⁸ C.R. Seelke, P.J. Meyer, *U.S. Efforts to Manage Western Hemisphere Migration Flows*, Washington 2024, [online] <http://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF12538>, 12 VII 2024.

⁹ Tamże.

granicy USA wzrosła aż 400 razy. Wzrost przepływów migracyjnych (zwłaszcza nielegalnych) wpływa negatywnie na poziom bezpieczeństwa nie tylko Stanów Zjednoczonych, ale pozostałych państw półkuli zachodniej. Kwestia zabezpieczenia granicy USA z Meksykiem była więc dla administracji prezydenta Joe Bidena bardzo istotna. Władze federalne, głównie pod naciskiem władz stanowych (np. Teksasu), uruchomiły w 2024 roku dodatkowe środki finansowe na realizację zadań w tym zakresie¹⁰.

SPÓR KOMPETENCYJNY POMIĘDZY WŁADZAMI STANOWYMI A RZĄDEM FEDERALNYM

Propozycje administracji prezydenta Joe Bidena nie doprowadziły jednak do rozwiązania szeroko rozumianego problemu z ochroną granicy amerykańsko-meksykańskiej oraz ograniczenia przepływu liczby osób. Wręcz przeciwnie, „problem” ten pogłębił się, osiągnął punkt kulminacyjny w postaci sporu kompetencyjnego między władzami federalnymi a stanowymi w 2021 roku. Powodem sporu była kwestia połączenia skutecznej ochrony granicy USA z Meksykiem, z uwzględnieniem prawa humanitarnego i ochrony podstawowych praw człowieka. Pewnym obciążeniem dla administracji prezydenta Joe Bidena okazał się brak aktywności w tym zakresie wiceprezydent Kamali Harris. To właśnie Kamala Harris miała autoryzować zupełnie inną od prowadzonej przez republikanów (szczelność granicy, uniemożliwienie jej przekraczania w sposób nielegalny itp.) politykę migracyjną w celu zapewnienia bezpieczeństwa granicy Stanów Zjednoczonych z Meksykiem. Istotą polityki wiceprezydent Kamali Harris było przekazanie funduszy państwu Ameryki Środkowej, które miały ograniczyć liczbę osób kierujących się do USA przez granicę z Meksykiem¹¹. Ważnym postulatem polityki Partii Demokratycznej, szczególnie podkreślanym przez wiceprezydent Stanów Zjednoczonych, było uwzględnienie kwestii ochrony praw człowieka w polityce migracyjnej USA (redukcja niebezpiecznych elementów barier granicznych, w tym przede wszystkim concertiny).

Władze stanowe – niezależnie od władz centralnych – postanowiły w ramach swych kompetencji podjąć radykalne działania mające na celu zabezpieczenie ich granic z Meksykiem. W 2021 roku gubernator Teksasu Greg Abbott ogłosił Operację Lone Star (OLS), w ramach której postanowił wzmocnić granicę z Meksykiem i odstraszyć nielegalnych migrantów. Wzdłuż amerykańskiego brzegu rzeki Rio Grande do Eagle Pass władze stanowe rozmieściły drut żyłkowy. Do głównych celów operacji należało: przeciwdziałanie wzrostowi nielegalnej imigracji oraz przemytowi narkotyków i ludzi. Wstępny koszt operacji szacowano na 11 mld USD¹². W ramach OLS

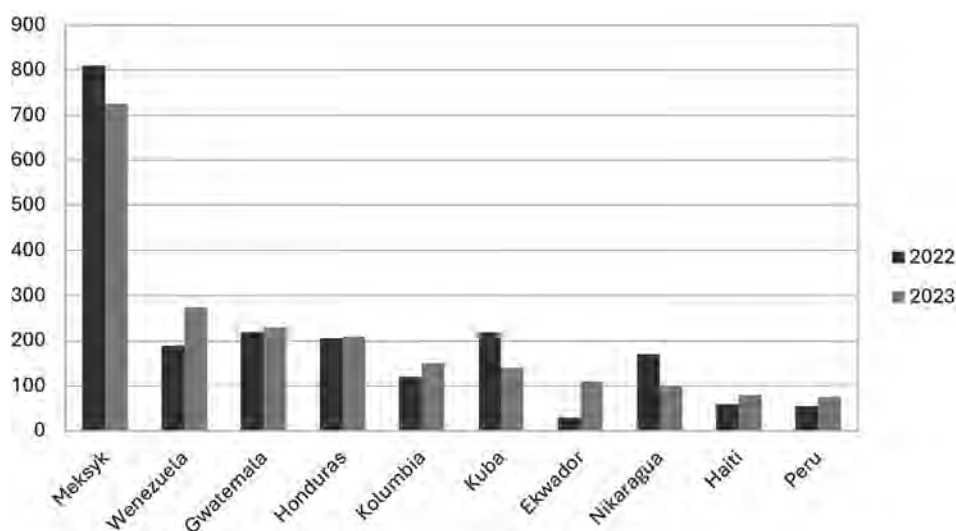
¹⁰ Tamże.

¹¹ Z. Kanno-Youngs, *Kamala Harris, With Blunt Language on Border, Forges Immigration Image*, „The New York Times” 2021, 8 VI, [online] <https://www.nytimes.com/2021/06/08/world/americas/kamala-harris-immigration.html>, 1 XII 2024.

¹² *TX Gov. Abbott's Operation Lone Star: \$11 Billion Dollar Failure*, 2024, [online] <https://www.lexisnexis.com/community/insights/legal/immigration/b/outsidenews/posts/tx-gov-abbott-s-operation-lone-star-11-billion-dollar-failure>, 1 XII 2024.

w grudniu 2023 roku władze Teksasu podpisały ustawę SB 4 uznającą nielegalną imigrację za przestępstwo i pozwalającą aresztować „niechcianych przybyszy” w dowolnym miejscu stanu. Nowe przepisy umożliwiły praktykę wypychania osób próbujących przekroczyć granicę państwa z powrotem do Meksyku na podstawie postanowień sądów w Teksasie¹³. Na początku stycznia 2024 roku na polecenie gubernatora Abbotta żołnierze Gwardii Narodowej przejęli kontrolę nad przygranicznym Shelby Park z siedzibą U.S. Customs and Border Protection. Dotychczas było to zadanie strażników granicznych. Radykalne działania przeciw nielegalnej migracji podjęte przez władze stanu Teksas zostały skrytykowane przez władze centralne, gdyż ochrona terytorium należy do kompetencji rządu federalnego¹⁴.

Wykres 2. Etniczne pochodzenie migrantów przekraczających granicę USA-Meksyk w latach 2022 i 2023 (w tysiącach)

Źródło: opracowanie własne na podstawie C.R. Seelke, P.J. Meyer, *U.S. Efforts to Manage Western Hemisphere Migration Flows*, [online] <http://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF12538>, 4 VI 2024.

Władzom Teksasu udzielili poparcia prawie wszyscy gubernatorzy z Partii Republikańskiej (poza gubernatorem Vermontu Philem Scottem), wysyłając pojazdy opancerzone oraz broń do Teksasu. Pełne zrozumienie dla zdecydowanych działań władz Teksasu wyrazili m.in. spiker Izby Reprezentantów Mike Johnson z Luizjany i pochodzący z Teksasu senator Ted Cruz. Ponadto w połowie 2023 roku trzynaście stanów

¹³ *Governor Abbott Statement on Preliminary Injunction Against SB 4*, Office of the Texas Governor, [online] <https://gov.texas.gov/news/post/governor-abbott-statement-on-preliminary-injunction-against-sb-4>, 2 II 2025.

¹⁴ *Operation Lone Star*, Office of the Texas Governor, [online] <https://gov.texas.gov/operationlonestar>, 23 IX 2024.

rzządzonych przez republikańskich gubernatorów oddelegowało oddziały Gwardii Narodowej; m.in. gubernator Wirginii wysłał 100 żołnierzy, gubernator Arkansas – 80 żołnierzy, gubernator Nebraski – ponad 70 żołnierzy, gubernator Południowej Dakoty – 50 żołnierzy oraz 125 żołnierzy z Północnej Dakoty¹⁵. Najliczniejsze siły przekazał gubernator Florydy Ron DeSantis w liczbie 500 żołnierzy Gwardii Narodowej. Sytuacja uległa komplikacji na granicy z Meksykiem, w momencie gdy Straż Graniczna wstrzymała montowanie drutu z powodów humanitarnych, a gubernator Greg Abbott kilkakrotnie wysłał samolotami i autobusami część migrantów do stanów (np. Illinois, Pensylwania, Nowy Jork) zarządzonych przez przedstawicieli Partii Demokratycznej. Warto podkreślić, że nawet burmistrzowie wielkich metropolii, tj. Chicago, Los Angeles i Nowego Jorku poparli obronne działania władz Teksasu. Wezwali administrację prezydenta Bidena do zapewnienia większej pomocy federalnej w celu powstrzymania wzrostu liczby osób przybywających na terytorium USA. Senator Partii Demokratycznej John Fetterman, zwolennik liberalnych rozwiązań w zakresie polityki imigracyjnej, przyznał, że na granicy południowej panuje kryzys i sytuacja zagraża bezpieczeństwu państwa¹⁶. Z kolei wicegubernator Dan Patrick kierował słowne groźby pod adresem prezydenta Joe Bidena, podkreślając specyficzną kulturę silnej autonomii tego stanu. Skutkiem tych działań był spór kompetencyjny (przejawiający się konfliktem politycznym) i sądowy między władzami stanowymi Teksasu a rządem federalnym. Władze Teksasu pozwały federalnych agentów, twierdząc, że złamali prawo stanowe. Sąd Apelacyjny wyrokiem z końca 2023 roku stanął po stronie Teksasu i zabronił Straży Granicznej demontażu drutu¹⁷. Departament Sprawiedliwości USA zwrócił się więc bezpośrednio do Sądu Najwyższego. Na początku 2024 roku Sąd Najwyższy USA stosunkiem głosów 5 do 4 przychylił się do wniosku Departamentu Stanu o usunięcie zainstalowanego przez Teksas drutu¹⁸. Bezpośrednio po ogłoszeniu tej decyzji dwudziestu pięciu republikańskich gubernatorów wydało oświadczenie potępiające administrację prezydenta Joe Bidena i federalną politykę migracyjną oraz jednoznacznie solidarnie poparło zabezpieczające działania władz Teksasu¹⁹. Wyniki różnych badań amerykańskiej opinii publicznej przeprowadzone na początku 2024 roku dowodzą, że od 57%

¹⁵ *Republican Governors Send Troops to the Border to Support Governor Abbott's Operation Lone Star*, 1 VI 2023, [online] <https://governor.iowa.gov/press-release/2023-06-01/republican-governors-send-troops-border-support-governor-abbotts-operation>, 1 XII 2024.

¹⁶ *Greg Abbott's Fight with Biden Sparks Warnings „Civil War” Has Begun*, „Newsweek” 2024, 26 I, [online] <https://www.newsweek.com/greg-abbotts-fight-biden-spark-warnings-civil-war-has-begun-1863910>, 23 VI 2024.

¹⁷ U.J. Garcia, *Appeals Court Halts Ruling that Border Patrol Can Legally Cut Texas' Border Concertina Wire*, „The Texas Tribune” 2024, 4 XII, [online:] <https://www.texastribune.org/2023/12/04/texas-border-concertina-wire-court-ruling-fifth-circuit/>, 1 XII 2024.

¹⁸ E. Salam, *US Supreme Court Allows Border Patrol to Cut Razor Wire Installed by Texas*, „The Guardian” 2024, 22 I, [online] <https://www.theguardian.com/us-news/2024/jan/22/supreme-court-remove-texas-razor-wire-mexico-border-biden>, 1 XII 2024.

¹⁹ M. Choi, R. Downen, *„Hold the Line”: Republicans Rally to Abbott's Defense in Border Standoff with Biden*, „The Texas Tribune” 2024, 25 I, [online] <https://www.texastribune.org/2024/01/25/greg-abbott-border-republicans-joe-biden/>, 23 X 2024.

do 59% respondentów popierało zdecydowane działania gubernatora Abbotta i wcześniejszej administracji prezydenta Donalda Trumpa, a od 35% do 41% badanych popierało politykę prezydenta Joe Bidena. Z sondażu Harvard CAPS-Harris przeprowadzonego w styczniu 2024 roku wynikało, że głównym problemem politycznym wyborców była imigracja. 35% Amerykanów wymieniło to zagadnienie jako najważniejszą kwestię, a kolejne 32% wskazało inflację. Tylko w ciągu miesiąca liczba osób, dla których kwestie migracyjne były najważniejsze, wzrosła o 7%²⁰.

PROPOZYCJE ROZWIĄZANIA KWESTII ZABEZPIECZENIA GRANICY PRZEZ ADMINISTRACJĘ JOE BIDENA

Polityka administracji prezydenta Joe Bidena w zakresie bezpieczeństwa na granicy z Meksykiem prowadzona była na trzech płaszczyznach. Pod presją opinii publicznej, zwłaszcza południowych stanów, prezydent Biden kontynuował rozbudowę muru granicznego²¹. Zgodnie z postulatami zawartymi w programie wyborczym prezydent Joe Biden zainicjował także rozwiązania legislacyjne z uwzględnieniem poszanowania praw człowieka i humanitarnego traktowania imigrantów²². Trzecia forma działań mająca na celu zabezpieczenie granicy południowej USA wiązała się z udzieleniem pomocy finansowej dla państw Ameryki Środkowej w celu wzmocnienia tamtejszych służb porządkowych.

Prezydent Donald Trump zabiegał o historycznie najwyższe kwoty środków finansowych na rozbudowę muru granicznego z Meksykiem, żądając 8,3 mld USD w ciągu trzech lat. W połowie 2019 roku, po odrzuceniu przez Kongres przyznania żądanej kwoty, decyzją Sądu Najwyższego USA administracja prezydenta Trumpa uzyskała zgodę na finansowanie inwestycji z budżetu Departamentu Obrony w wysokości 2,5 mld USD²³. Prezydent Trump ogłosił także stan nadzwyczajny na południowej granicy Stanów Zjednoczonych. Natomiast zgodnie z jego decyzją z 25 stycznia 2017 roku zwiększono liczebność patroli straży granicznej o kolejne 5 tys. osób²⁴. Bezpośrednią przyczyną decyzji podjętej przez prezydenta Donalda Trumpa była, wspomniana

²⁰ *January Harvard Caps/Harris Poll: Immigration Is Now Voters' Top Concern*, Harvard CAPS/Harris Poll, 22 I 2024, [online] <https://harvardharrispoll.com/press-release-january-2024/>, 3 II 2025.

²¹ Więcej o preferencjach opinii publicznej w kształtowaniu polityki prezydenta USA zob. w: Ł. Wordliczek, *Mechanizmy kontynuacji/zmiany polityki zagranicznej na przykładzie USA po II wojnie światowej*, Kraków 2013, s. 122-135.

²² *Key Facts about U.S. Immigration Policies and Biden's Proposed Changes*, Pew Research Center, 11 I 2022, [online] <https://www.pewresearch.org/short-reads/2022/01/11/key-facts-about-u-s-immigration-policies-and-bidens-proposed-changes/>, 3 II 2025.

²³ *Supreme Court Allows Trump to Use \$2.5bn in Pentagon Funds for Border Wall*, „The Guardian” 2019, 27 VII, [online] <https://www.theguardian.com/us-news/2019/jul/26/trump-border-wall-supreme-court>, 4 II 2025.

²⁴ *Border Security and Immigration Enforcement Improvements*, Executive Order 13767, [online] <https://www.federalregister.gov/documents/2017/01/30/2017-02095/border-security-and-immigration-enforcement-improvements>, 17 X 2024.

już, dramatyczna sytuacja wewnętrzna w Wenezueli, która spowodowała kryzys humanitarny. Jednym z przejawów tego kryzysu był proces masowej migracji ludności z Wenezueli i innych państw Ameryki Łacińskiej przez terytorium Meksyku w kierunku granicy ze Stanami Zjednoczonymi²⁵. Większość z wyżej wymienionych środków finansowych została przeznaczona na wybudowanie nowej zapory na długości 52 mil oraz wzmocnienie i unowocześnienie 403 mil starych umocnień. Za te inwestycje odpowiadał Departament Obrony oraz Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego. W mowie inauguracyjnej 20 stycznia 2021 roku prezydent Joe Biden zapowiedział gruntowną zmianę w prowadzeniu polityki migracyjnej na granicy z Meksykiem. Postulował przesunięcie akcentów polityki migracyjnej z działań militarnych na rozwiązania prawne²⁶. Jednak już na przełomie marca i kwietnia 2021 roku grupa kilku senatorów i kongresmenów w interpelacji pytała przedstawicieli administracji prezydenta Bidena o powody przerwania rozbudowy umocnień na granicy z Meksykiem. Pod presją opinii publicznej i polityków, również z Partii Demokratycznej, 11 czerwca 2021 roku administracja prezydenta Bidena przedstawiła plan dalszego finansowania rozbudowy muru granicznego.

Rozbudowa umocnień na granicy przyspieszyła pod koniec 2023 roku²⁷. Pierwsze działania nowej administracji polegały nie na fizycznym wzmocnieniu infrastruktury bariery granicznej, ale na zainstalowaniu dodatkowego oświetlenia, nowego systemu monitoringu oraz instalacji termowizyjnych w kluczowych regionach na granicy: Nogales, Laredo, Tijuana – San Diego, El Paso – Ciudad Juarez oraz Dolina Rio Grande. Najbardziej narażony na nielegalne próby przekroczeń granicy jest ten ostatni rejon. Tylko w siedmiu miesiącach 2023 roku takich prób w Dolinie Rio Grande odnotowano 245 tys. W 2021 roku budżet federalny na ochronę granicy z Meksykiem został zwiększony do kwoty 6 mld 460 mln USD²⁸. Decyzją podjętą przez Izbę Reprezentantów 11 maja 2023 roku stosunkiem głosów 219 do 213 zobowiązano prezydenta USA i Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego do kontynuacji budowy muru granicznego na długości 900 mil odcinka południowo-zachodniego²⁹. Na realizację tych zadań zarezerwowano kwotę w wysokości 2 mld 104 mln USD. Celem kongresmanów była zarówno rozbudowa instalacji w formie bariery fizycznej, jak i rozwój infrastruktury technologicznej i taktycznej. Wprowadzono także zapis, że nie można usunąć już istniejących fragmentów bariery granicznej, z wyjątkiem sytuacji awaryjnych, np. naprawy lub wymiany starych elementów.

²⁵ D. Sjursen, *The United States Militarizing the Globe*, „The Nation” 2018, 21 XI, [online] <http://www.thenation.com/article/the-united-states-militarizing-the-globe/>, 28 XI 2024.

²⁶ *Inaugural Speech by President Joe Biden January 20, 2021*, [online] https://case.house.gov/uploaded-files/president_biden_inaugural_speech.pdf, 28 XI 2024.

²⁷ *Attorney General Ken Paxton Secures Final Victory, Forcing Biden to Continue Border Wall Construction*, 1 VIII 2024, [online] <https://www.texasattorneygeneral.gov/news/releases/attorney-general-ken-paxton-secures-final-victory-forcing-biden-continue-border-wall-construction>, 4 II 2025.

²⁸ W.L. Painter, *DHS Border Barrier Funding Developments: FY2021-FY2024*, Washington 2024, [online] <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R47979>, 23 XI 2024.

²⁹ Tamże.

Ponadpartyjna zgoda w sprawie bezpieczeństwa umożliwiła konieczność rozpisania planu finansowania rozbudowy zabezpieczeń granicznych do 2028 roku. Przyjęto podobne do zaproponowanych przez prezydenta Donalda Trumpa z sierpnia 2020 roku rozwiązania z zakresu podniesienia poziomu bezpieczeństwa na granicy polegające na budowie bariery w pierwszej kolejności w miejscach szczególnie narażonych na presję migracyjną³⁰.

Drugim ważnym aspektem przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa na granicy USA z Meksykiem był plan ofensywy legislacyjnej administracji prezydenta Joe Bidena w ramach polityki migracyjnej. Zasadnicza myśl rozwiązań prawnych miała sprowadzać się do realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa państwa z uwzględnieniem poszanowania podstawowych zasad humanitarnych wobec osób podejmujących ryzyko przekroczenia granicy USA w sposób nielegalny. Kierunek obrany przez prezydenta Bidena, oczekiwany przez wyborców jego obozu politycznego, był realizacją zobowiązań wyborczych kandydata Partii Demokratycznej. Tradycyjnie najważniejszym partnerem Stanów Zjednoczonych w realizacji celów polityki migracyjnej był Meksyk. W porozumieniu z władzami Meksyku administracja prezydenta Bidena zmodyfikowała część restrykcyjnych rozwiązań prawnych zaproponowanych w ramach polityki migracyjnej przez prezydenta Trumpa. Na prośbę władz Meksyku Stany Zjednoczone ograniczyły radykalne przepisy procedury Migrant Protection Protocols (MPP, znanej również jako program Remain in Mexico) od 2019 roku stosowanej wobec osób ubiegających się o azyl w USA, ale przebywających w czasie rozpatrywania wniosków na terytorium Meksyku³¹. W zamian Meksyk zobowiązał się do przyjęcia osób, które kwalifikowały się do wydalenia z terytorium USA w ramach procedury readmisji na podstawie przepisów prawnych wprowadzonych z czasie pandemii COVID-19 (The Public Health Service Act). W październiku 2021 roku podjęto decyzję o zastąpieniu planu Mérida autorstwa prezydenta George'a W. Busha nowym programem o współpracy na rzecz bezpieczeństwa, zdrowia publicznego i bezpiecznych społeczności (The U.S.-Mexico Bicentennial Framework for Security, Public Health, and Safe Communities)³². Tą inicjatywą Stany Zjednoczone i Meksyk zintensyfikowały współpracę na rzecz zwalczania produkcji narkotyków, ścigania nielegalnych przepływów finansowych, które finansują działalność transnarodowych organizacji przestępczych, ograniczenia ilości nielegalnej broni palnej i innych nielegalnych towarów przekraczających granicę Stanów Zjednoczonych i Meksyku. Zakładano, że dzięki tej współpracy stopień bezpieczeństwa w obrębie wspólnej granicy znacząco wzrośnie, a przepływ informacji będzie bardziej płynny³³. W październiku 2023 roku odbyły się kolejne spotkania wysokich rangą urzędników ze Stanów Zjednoczonych i Meksyku w celu oceny postępów

³⁰ Tamże.

³¹ D. Roy, *Why Biden Is Restarting the Trump-Era „Remain in Mexico” Program*, Council on Foreign Relations, Washington 2021, [online] <https://www.cfr.org/in-brief/why-biden-restarting-trump-era-remain-mexico-program>, 20 XII 2024.

³² *U.S. Relations with Mexico*, U.S. Department of State, [online] <https://www.state.gov/u-s-relations-with-mexico/>, 18 XII 2024.

³³ Tamże.

poczynionych w ramach porozumienia The U.S.-Mexico Bicentennial Framework for Security, Public Health, and Safe Communities oraz omówienia nowych planów, programów i działań mających na celu ochronę obywateli, zapobieganie przestępczości transgranicznej i ściganie siatek przestępczych³⁴.

Dzięki wprowadzonemu programowi i ściślejszej współpracy amerykańsko-meksykańskiej od połowy 2022 roku do stycznia 2023 roku aresztowano ponad 8 tys. osób zajmujących się przemytem ludzi. W okresie od 2015 do 2022 roku Departament Stanu przekazał ponad 58,5 mln USD na wsparcie Meksyku w zakresie kontroli imigracji i bezpieczeństwa granic³⁵. Dzięki tym funduszom sfinansowano zakup specjalistycznego sprzętu biometrycznego przeznaczonego do inspekcji pojazdów i osób, stworzenia sieci mobilnych punktów kontrolnych, psów tropiących, nowych pojazdów terenowych oraz przeszkolono ponad 1000 urzędników meksykańskich. Wsparcie finansowe i pomoc logistyczna USA pomogła służbom meksykańskim zbudować bezpieczniejszą sieć kontrolną wzmacniającą bezpieczeństwo na południowej granicy Meksyku połączoną z amerykańskimi bazami danych zgromadzonych w 52 centrach zatrzymań migrantów. Dodatkowo do końca 2023 roku Departament Stanu przekazał ponad 163 mln USD w ramach polityki migracyjnej organizacjom humanitarnym w celu zapewnienia pomocy prawnej, medycznej i miejsc zakwaterowania dla osób ubiegających się o azyl, a także na pokrycie kosztów transportu migrantów, którzy dobrowolnie wyrażą zgodę na powrót do kraju pochodzenia³⁶.

Administracja Joe Bidena rozszerzyła ścieżki prawne dla migrantów napływających do Stanów Zjednoczonych przy jednoczesnym wzroście wysokości kar dla tych, którzy nielegalnie wjechali do kraju. Jednym z zastosowanych rozwiązań był program migracyjny skierowany do obywateli Wenezueli i Haiti. Przykład Haiti i Wenezueli dowodzi, w jak dużym stopniu Stany Zjednoczone są żywotnie zainteresowane stabilizacją sytuacji politycznej w państwach Ameryki Łacińskiej. Kryzysy wewnętrzne w Wenezueli i na Haiti (po zabójstwie prezydenta Jovenela Moïse'a w 2021 roku i opanowaniu kraju przez lokalne organizacje przestępcze) spowodowały zwiększenie fal migracyjnych na południowej granicy, co miało wpływ na radykalny spadek poziomu bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych³⁷. W zainicjowanym projekcie objęto imigrantów z Wenezueli i Haiti tymczasowym statusem chronionym (ang. *temporary protection status*, TPS), który zapewniał zezwolenie na pracę i ochronę prawną przed wydaleniem osób, które już przebywały na terytorium Stanów Zjednoczonych. Ponadto uznano, że obywatele państw, które Departament Bezpieczeństwa Krajowego uważa za niebezpieczne, nie

³⁴ Tamże.

³⁵ *Summary of the Action Plan for U.S.-Mexico Bicentennial Framework for Security, Public Health, and Safe Communities*, U.S. Department of State, [online] <https://www.state.gov/summary-of-the-action-plan-for-u-s-mexico-bicentennial-framework-for-security-public-health-and-safe-communities/>, 11 XI 2024.

³⁶ Tamże.

³⁷ B. Znojek, *Międzynarodowe zaangażowanie w przelamanie kryzysu na Haiti*, „Biuletyn PISM” 2024, nr 50 (2860), [online] <https://www.pism.pl/publikacje/międzynarodowe-zaangażowanie-w-przelamanie-kryzysu-na-haiti>, 19 XII 2024.

będą wydalani z terytorium USA. W przeciwieństwie do propozycji prezydenta Donalda Trumpa administracja prezydenta Bidena przedłużyła także wcześniejsze oznaczenia TPS dla imigrantów z Salwadoru, Hondurasu i Nikaragui. Analitycy oszacowali, że przepisy te pozwoliły na pozostanie około 1,2 mln osób w Stanach Zjednoczonych³⁸.

Konsekwencją działań legislacyjnych podjętych przez administrację prezydenta Bidena było opracowanie partycypacyjnej strategii zarządzania migracjami poprzez włączenie do działań państw Ameryki Łacińskiej. Administracja Joe Bidena współpracowała z władzami państw regionu w walce z przemytem migrantów. W czerwcu 2021 roku utworzono międzydepartamentową (Departament Sprawiedliwości i Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego) Połączoną Grupę Zadaniową Alpha w celu zwiększenia i skoordynowania wysiłków w walce przeciw grupom przemytniczym działającym w Meksyku i państwach Ameryki Środkowej. Na podstawie istniejących mechanizmów współpracy stworzone zostały Międzynarodowe Jednostki Dochodzeniowo-Śledcze, których celem miało być prowadzenie dochodzeń i ściganie przemytników narkotyków i handlarzy ludźmi. Między tymi formacjami odbywa się także wymiana informacji biometrycznych. Powyższe działania mają pomóc władzom państw regionu w wykrywaniu i zatrzymywaniu potencjalnych zagrożeń dla systemu bezpieczeństwa międzynarodowego, zanim te dotrą na terytorium Stanów Zjednoczonych³⁹.

W 2022 roku Stany Zjednoczone przeznaczyły prawie 705 mln USD na programy pomocowe przeciwdziałające przyczynom nielegalnej imigracji. Dodatkowo wyasygnowano 295 mln USD w ramach pomocy humanitarnej dla mieszkańców państw Ameryki Środkowej i Meksyku, a także pomoc humanitarną w wysokości 656 mln USD dla państw przyjmujących ponad 6,5 mln imigrantów z Wenezueli⁴⁰. Na 2025 rok zaplanowano zwiększenie tych środków do kwoty 2,2 mld USD oraz dodatkowe 413,3 mln USD na wsparcie integracji wenezuelskich migrantów w państwach Ameryki Południowej, przede wszystkim w Kolumbii⁴¹. Stany Zjednoczone wraz z wieloma państwami Ameryki Łacińskiej współpracują z Międzyamerykańskim Bankiem Rozwoju. Realnym skutkiem tej współpracy są dotacje wspierające rozwój infrastruktury i integracyjnych programów społecznych dla migrantów. Jednym z głównych zadań nałożonych na partnerów regionalnych ma być utworzenie na ich terenie Biur Bezpiecznej Mobilności (Safe Mobility Offices, SMO)⁴². Celem istnienia SMO jest kwalifikacja migrantów przez rządy państw Ameryki Łacińskiej za pomocą wstępnej weryfikacji potencjalnych kandydatów do przekroczenia w legalny sposób granicy nie tylko z USA, ale także z Kanadą lub Hiszpanią. W SMO potencjalni migranci mogą sprawdzić, czy kwalifikują się do uzyskania statusu uchodźcy, czy mogą skorzystać z wyjazdu w ramach

³⁸ C. Klobucista, A. Cheatham, D. Roy, *The U.S. Immigration Debate*, Council on Foreign Relations, Washington 2024, [online] <https://www.cfr.org/backgrounder/us-immigration-debate-0>, 19 XII 2024.

³⁹ C.R. Seelke, R. Miro, *Mexico's Immigration Control Efforts*, Washington 2023, [online] <http://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10215>, 30 XI 2024.

⁴⁰ C. Klobucista, A. Cheatham, D. Roy, *The U.S. Immigration...*

⁴¹ P.J. Meyer, *U.S. Foreign Assistance to Latin America and the Caribbean: FY2025 Appropriations*, 2 V 2024, [online] <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R48266>, 31 I 2025.

⁴² Tamże, 2 II 2025.

procedury łączenia rodzin, czy przysługuje im możliwość uzyskania wizy dla pracowników tymczasowych lub czy istnieją inne prawne możliwości. Program SMO ma również wady. Przede wszystkim jest on ograniczony do obsługi obywateli z określonych państw (np. Wenezueli, Kuby, Haiti, Nikaragui). Z tego powodu jest mało prawdopodobne, aby większość migrantów kwalifikowała się do legalnej ścieżki migracji. W przypadku aplikujących procedura rozpatrzenia wniosku jest bardzo długa. Dzięki funduszom amerykańskim agencje ONZ mogą utworzyć SMO w Kolumbii, Gwatemali, Kostaryce i Ekwadorze⁴³.

W listopadzie 2021 roku prezydent Biden podpisał Bipartisan Infrastructure Law, którego celem miało być podniesienie poziomu bezpieczeństwa granicy poprzez zainwestowanie w rozwój infrastruktury na obszarach przygranicznych. Stany Zjednoczone przekazały ponad 1.4 mld USD na projekty budowlane i modernizacyjne w portach lądowych wzdłuż granicy USA-Meksyk⁴⁴. Podczas spotkania w lipcu 2022 roku prezydenci Joe Biden i Andrés Manuel López Obrador potwierdzili swoje zaangażowanie i współpracę w zakresie tworzenia bezpiecznej granicy, która z jednej strony będzie odporniejsza na niebezpieczne zjawiska, a z drugiej umożliwi rozwój wymiany handlowej. Wspólny wysiłek uwidocznił się w partycypacji finansowej w budowie infrastruktury przygranicznej. Meksyk zobowiązał się przeznaczyć na ten cel 1,5 mld USD w okresie od 2022 do 2024 roku⁴⁵.

W celu koordynacji współpracy sekretarz stanu Antony Blinken spotkał się z ministrami spraw zagranicznych 20 państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów. W czerwcu 2022 roku podpisano w Los Angeles wspólną deklarację, która uznała zarządzanie migracjami za wspólną odpowiedzialność i postulowała wzmocnienie wysiłków regionalnych na rzecz podniesienia efektywności kontroli granicznych⁴⁶. Partycypacyjna polityka migracyjna zaproponowana przez Stany Zjednoczone spowodowała różne reakcje władz poszczególnych państw regionu Ameryki Łacińskiej. W październiku 2023 roku rząd Salvadora wprowadził obowiązek wizowy i opłaty wizowe w wysokości 1000 USD dla migrantów z państw afrykańskich i Indii, aby ograniczyć napływ osób z tych regionów do Salvadora. Dla kontrastu Nikaragua zdecydowała się na zwiększenie liczby lotów czarterowych przewożących Haitańczyków, Kubańczyków i migrantów z innych państw Ameryki Środkowej, których celem jest dotarcie do Meksyku i następnie do USA. Z kolei w połowie 2023 roku Kostarykę i Panamę ogarnął kryzys

⁴³ *Movilidad Segura*, Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), [online] <https://movilidadsegura.org/en>, 1 XII 2024.

⁴⁴ *U.S. Relations with...*, 18 XII 2024.

⁴⁵ Tamże.

⁴⁶ *Deklaracja z Los Angeles w sprawie migracji i ochrony stanowi uzupełnienie wysiłków Stanów Zjednoczonych na swoim terytorium, mających na celu modernizację infrastruktury granicznej i zbudowanie sprawiedliwego, uporządkowanego i humanitarnego systemu imigracyjnego w ramach strategicznego partnerstwa obejmującego całą półkulę, skupionego na zasadach podziału odpowiedzialności, stabilności i pomocy dla dotkniętych społeczności, rozszerzaniu legalnych dróg, humanitarnym zarządzaniu migracjami i skoordynowanym reagowaniu w sytuacjach kryzysowych*. Tłumaczenie autora artykułu za: *National Security Strategy...*

spowodowany napływem znacznej liczby migrantów (próbujących się przedostać przez region Ameryki Środkowej do Stanów Zjednoczonych i Kanady), który okazał się niezwykle trudny do rozwiązania⁴⁷.

ZAKOŃCZENIE

Cele polityki migracyjnej administracji prezydenta Joe Bidena pozostały niezmiennie. Rozwiązania zaprezentowane przez obóz Partii Demokratycznej charakteryzowały się kontynuacją działań zainicjowanych przez prezydenta Donalda Trumpa. Główne założenia polityki migracyjnej prezydenta Bidena zostały określone w następujący sposób: przyjęcie planu finansowania rozbudowy zabezpieczeń granicznych do 2028 roku w celu kontynuacji rozbudowy muru granicznego, przyjęcie rozwiązań legislacyjnych w zakresie tej polityki z uwzględnieniem kwestii poszanowania praw człowieka i humanitarnego traktowania imigrantów oraz pomoc finansowa dla państw Ameryki Środkowej w celu wzmocnienia tamtejszych służb porządkowych.

Istotna modyfikacja dotyczyła zmiany metod w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rejonie granicy amerykańsko-meksykańskiej. Zasadniczym elementem tych działań były rozwiązania legislacyjne i rozszerzenie współpracy z partnerami Ameryki Środkowej kosztem rozbudowy umocnień na granicy z Meksykiem. Na szczególną uwagę zasługuje wprowadzenie przez administrację prezydenta Bidena partycypacyjnej polityki migracyjnej z przyjęciem zasady współodpowiedzialności w tworzeniu i realizowaniu wspólnej polityki migracyjnej na czele. W głównej mierze polegała ona na przekazaniu dotacji wspierających rozwój infrastruktury i integracyjnych programów społecznych dla migrantów w państwach Ameryki Łacińskiej. Realnym przykładem tej formy współpracy było utworzenie na ich terenie Biur Bezpiecznej Mobilności w celu wstępnej weryfikacji przez rządy państw Ameryki Łacińskiej potencjalnych kandydatów do przekroczenia w legalny sposób granicy nie tylko z USA, ale także z Kanadą. Wzmacnianie fizycznych zabezpieczeń granicznych było kontynuowane, ale w mniejszym wymiarze.

Komponentem uzupełniającym proces zwiększenia poziomu bezpieczeństwa na południowej granicy Stanów Zjednoczonych było przyjęcie przez Kongres USA Bipartisan Infrastructure Law. Głównym celem tych regulacji miało być podniesienie poziomu bezpieczeństwa na granicy poprzez zainwestowanie w rozwój infrastruktury na obszarach przygranicznych. Wspólny wysiłek uwidocznił się w partycypacji finansowej w budowie infrastruktury. Stany Zjednoczone przekazały ponad 1,4 mld USD na projekty budowlane i modernizacyjne w portach lądowych wzdłuż granicy USA-Meksyk, a Meksyk zobowiązał się zainwestować 1,5 mld USD do 2024 roku. Ważną zasadą, którą prezydenci Joe Biden i Andrés Manuel López Obrador kierowali się, uruchamiając ten nowy instrument w tworzeniu bezpiecznej granicy, była zasada usprawniająca wspólny handel.

Zmiana metod zarządzania kryzysem migracyjnym na granicy z Meksykiem nie zwiększyła w sposób znaczący poziomu bezpieczeństwa zarówno Stanów

⁴⁷ C.R. Seelke, P.J. Meyer, *U.S. Efforts to...*, 4 VI 2024.

Zjednoczonych, jak również w wymiarze regionalnym. Początkowa bierność, niezdecydowanie, w końcu niekonsekwentne działania podjęte przez rząd federalny spowodowały negatywne implikacje, wywołując ostry i niezwykle niebezpieczny dla Stanów Zjednoczonych wewnętrzny konflikt polityczny z władzami przygranicznych stanów, w szczególności Teksasu, którego symbolem był opór gubernatora Grega Abbotta.

BIBLIOGRAFIA

- Attorney General Ken Paxton Secures Final Victory, Forcing Biden to Continue Border Wall Construction*, 1 VIII 2024, [online] <https://www.texasattorneygeneral.gov/news/releases/attorney-general-ken-paxton-secures-final-victory-forcing-biden-continue-border-wall-construction>.
- Border Security and Immigration Enforcement Improvements*, Executive Order 13767, [online] <https://www.federalregister.gov/documents/2017/01/30/2017-02095/border-security-and-immigration-enforcement-improvements>.
- Brick K., Rosenblum M., *U.S. Immigration Policy and Mexican/Central American Migration Flows: Then and Now*, Migration Policy Institute, VIII 2011, [online] <http://www.migrationpolicy.org/research/RMSG-us-immigration-policy-mexican-central-american-migration-flows>.
- Choi M., Downen R., „Hold the Line”: Republicans Rally to Abbott’s Defense in Border Standoff with Biden, „The Texas Tribune” 2024, 25 I, [online] <https://www.texastribune.org/2024/01/25/greg-abbott-border-republicans-joe-biden/>.
- Garcia U.J., *Appeals Court Halts Ruling that Border Patrol Can Legally Cut Texas’ Border Concertina Wire*, „The Texas Tribune” 2024, 4 XII, [online:] <https://www.texastribune.org/2023/12/04/texas-border-concertina-wire-court-ruling-fifth-circuit/>.
- Governor Abbott Statement on Preliminary Injunction Against SB 4*, Office of the Texas Governor, [online] <https://gov.texas.gov/news/post/governor-abbott-statement-on-preliminary-injunction-against-sb-4>.
- Greg Abbott’s Fight with Biden Sparks Warnings „Civil War” Has Begun*, „Newsweek” 2024, 26 I, [online] <https://www.newsweek.com/greg-abbotts-fight-biden-spark-warnings-civil-war-has-begun-1863910>.
- Inaugural Speech by President Joe Biden January 20, 2021*, [online] https://case.house.gov/uploadedfiles/president_biden_inaugural_speech.pdf.
- Interactive World Migration Report 2022*, International Organization for Migration, 2022, [online] <https://worldmigrationreport.iom.int/wmr-2022-interactive>.
- Isacson A., *Charts: Migration at the U.S.-Mexico Border through December 2023*, 31 XII 2023, [online] https://medium.com/@adam_wola/charts-migration-at-the-u-s-mexico-border-through-december-2023-39bc8a70c304.
- January Harvard Caps/Harris Poll. Immigration is Now Voters’ Top Concern*, Harvard CAPS/Harris Poll, 22 I 2024, [online] <https://harvardharrispoll.com/press-release-january-2024/>.
- Kanno-Youngs Z., *Kamala Harris, With Blunt Language on Border, Forges Immigration Image*, „The New York Times” 2021, 8 VI, [online] <https://www.nytimes.com/2021/06/08/world/americas/kamala-harris-immigration.html>.

- Key Facts about U.S. Immigration Policies and Biden's Proposed Changes*, Pew Research Center, 11 I 2022, [online] <https://www.pewresearch.org/short-reads/2022/01/11/key-facts-about-u-s-immigration-policies-and-bidens-proposed-changes/>.
- Klobucista C., Cheatham A., Roy D., *The U.S. Immigration Debate*, Council on Foreign Relations, 2024, [online] <https://www.cfr.org/backgrounder/us-immigration-debate-0>.
- Kotasińska A., *Pogranicze amerykańsko-meksykańskie i wielopłaszczyznowy problem korupcji*, „Pogranicze. Polish Borderlands Studies” 2016, t. 4, nr 2.
- Meyer P.J., *U.S. Foreign Assistance to Latin America and the Caribbean: FY2025 Appropriations*, 2 V 2024, [online] <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R48266>.
- Movilidad Segura*, Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), [online] <https://movilidadsegura.org/en>.
- National Security Strategy*, The White House, U.S. Government Printing Office, Washington 2022, [online] <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>.
- Operation Lone Star*, Office of the Texas Governor, [online] <https://gov.texas.gov/operationlonestar>.
- Painter W.L., *DHS Border Barrier Funding Developments: FY2021-FY2024*, Washington 2024, [online] <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R47979>.
- Republican Governors Send Troops to the Border to Support Governor Abbott's Operation Lone Star*, 1 VI 2023, [online] <https://governor.iowa.gov/press-release/2023-06-01/republican-governors-send-troops-border-support-governor-abbotts-operation>.
- Roy D., *Why Biden Is Restarting the Trump-Era „Remain in Mexico” Program*, Council on Foreign Relations, Washington 2021, [online] <https://www.cfr.org/in-brief/why-biden-restarting-trump-era-remain-mexico-program>.
- Salam E., *US Supreme Court Allows Border Patrol to Cut Razor Wire Installed by Texas*, „The Guardian” 2024, 22 I, [online] <https://www.theguardian.com/us-news/2024/jan/22/supreme-court-remove-texas-razor-wire-mexico-border-biden>.
- Seelke C.R., Meyer P.J., *U.S. Efforts to Manage Western Hemisphere Migration Flows*, Washington 2024, [online] <http://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF12538>.
- Seelke C.R., Miro R., *Mexico's Immigration Control Efforts*, Washington 2023, [online] <http://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10215>.
- Sjursen D., *The United States Militarizing the Globe*, „The Nation” 2018, 21 XI, [online] <http://www.thenation.com/article/the-united-states-militarizing-the-globe/>.
- Southwest Land Border Encounters*, U.S. Customs and Border Protection, [online] <https://www.cbp.gov/newsroom/stats/southwest-land-border-encounters>.
- Summary of the Action Plan for U.S.-Mexico Bicentennial Framework for Security*, Public Health, and Safe Communities, U.S. Department of State, [online] <https://www.state.gov/summary-of-the-action-plan-for-u-s-mexico-bicentennial-framework-for-security-public-health-and-safe-communities/>.
- Supreme Court Allows Trump to Use \$2.5bn in Pentagon Funds for Border Wall*, „The Guardian” 2019, 27 VII, [online] <https://www.theguardian.com/us-news/2019/jul/26/trump-border-wall-supreme-court>.

- TX Gov. Abbott's Operation Lone Star: \$11 Billion Dollar Failure*, 2024, [online] <https://www.lexisnexis.com/community/insights/legal/immigration/b/outsidenews/posts/tx-gov-abbott-s-operation-lone-star-11-billion-dollar-failure>.
- U.S. Relations with Mexico*, U.S. Department of State, [online] <https://www.state.gov/u-s-relations-with-mexico/>.
- Wordliczek R., *Regionalny wymiar interesu narodowego Stanów Zjednoczonych Ameryki*, Kraków 2019.
- Wordliczek Ł., *Mechanizmy kontynuacji/zmiany polityki zagranicznej na przykładzie USA po II wojnie światowej*, Kraków 2013.
- Znojek B., *Międzynarodowe zaangażowanie w przełamanie kryzysu na Haiti*, „Biuletyn PISM”, 2024, nr 50 (2860), [online] <https://www.pism.pl/publikacje/miedzynarodowe-zaangazowanie-w-przelamanie-kryzysu-na-haiti>.

Rafał WORDLICZEK – doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, historyk i badacz stosunków międzynarodowych, adiunkt w Katedrze Historii Stosunków Międzynarodowych i Polityki Zagranicznej Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ. Zainteresowania badawcze koncentruje na stosunkach polsko-żydowskich w Stanach Zjednoczonych w XX wieku, polityce międzynarodowej w basenie Morza Śródziemnego po II wojnie światowej oraz polityce zagranicznej współczesnych Stanów Zjednoczonych. Autor dwóch monografii: *Polityka Stanów Zjednoczonych Ameryki wobec regionów o niskim stopniu zainteresowania na przykładzie wybranych państw Afryki Północnej oraz subregionu andyjskiego na przełomie XX i XXI wieku* oraz *Regionalny wymiar interesu narodowego Stanów Zjednoczonych Ameryki. Studium polityki zagranicznej USA wobec wybranych państw Ameryki Łacińskiej na przełomie XX i XXI wieku*. Opublikował również kilkadziesiąt artykułów naukowych z zakresu historii i współczesnych stosunków międzynarodowych w czasopiśmie polskich i zagranicznych. Stypendysta *The Tokyo Foundation* (1999), laureat grantu Narodowego Centrum Nauki (2011).